

KOMBATANT

BIULETYN URZĘDU DO SPRAW KOMBATANTÓW I OSÓB REPRESJONOWANYCH

1 (156)

Styczeń 2004

ISSN 0867-8952

13 stycznia 2004 roku

Kombatanckie spotkanie opłatkowe

Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 19 grudnia 2003 r. w 85. rocznicę wybuchu Powstania Wielkopolskiego

Zwycięskie Powstanie Wielkopolskie 1918–1919 zajmuje w historii naszego narodu szczególnie zaszczytne miejsce. Patriotyczny zryw Wielkopolan przeciwko zaborcy zakończony został przyłączeniem Wielkopolski do odradzającej się po 123 latach niewoli Ojczyzny.

Determinacja i męstwo uczestników powstańczego zrywu przywróciły tym ziemiom ich odwieczną narodową przynależność; były dowo-

dem na ich polskość i nieodłączne związki z Matką.

Powstańcy wielkopolscy pozostaną w naszej historii przykładem patriotyzmu, miłości do Ojczyzny i gotowości służenia jej w każdej potrzebie.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w 85. rocznicę wybuchu Powstania Wielkopolskiego oddaje jego uczestnikom należną im pamięć, hołd i szacunek.

Pierwszy oddział kawalerii polskiej w Poznaniu

Powstanie Wielkopolskie – zasięg terytorialny

W numerze m.in.:

Jubileusz 75-lecia Związku Sybiraków	4
60. rocznica powstania Armii Ludowej	6
Kalendarium spotkań opłatkowych	9
Wystąpienie ministra Jana Turskiego	10
Wszyscy składali sobie życzenia	12
24 Kongres Światowej Federacji Kombatantów	14
W walce z władzą nieludzką	16
Otwarty konkurs ofert	18
Kombatanci ze Sterniczej	22

Na okładce: Życzenia składają sobie żołnierze AK, jeńcy obozu w Oberlangen – Wanda Broszkowska-Piklikiewicz i Maria Cegielska

Fot. B. Materska

Powitanie Ignacego Paderewskiego na dworcu w Poznaniu 26 XII 1918 r.

Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 stycznia 2004 r. w sprawie ogłoszenia roku 2004 Rokiem Generała Stefana Roweckiego

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, czcąc pamięć wybitnego i zasłużonego organizatora i komendanta Związku Walki Zbrojnej – Armii Krajowej, współtwórcy Polskiego Państwa Podziemnego, zamordowanego przez okupanta niemieckiego na początku sierpnia 1944 r., ogłasza rok 2004 Rokiem Generała Stefana Roweckiego-„Grot”.

Stefan Rowecki już na początku października 1939 r. wstąpił do konspiracji wojskowo-cywilnej Służba Zwycięstwu Polski, w której pełnił funkcje szefa sztabu i zastępcy komendanta. Od powstania Związku Walki Zbrojnej został najpierw komendantem obszaru, a od końca czerwca 1940 r. komendantem ZWZ.

Uczestniczył od początku w tworzeniu armii Polskiego Państwa Podziemnego, był faktycznym twórcą i dowódcą Armii Krajowej. Jego zasługą jest olbrzymi wysiłek w scalaniu konspiracji wojskowej oraz współdziałanie w tworzeniu cywilnych władz Polskiego Państwa Podziemnego. Kierował całokształtem działalności dywersyjno-bojowej, wywiadem wojskowym oraz oddziaływał ideowo poprzez wydawaną prasę konspiracyjną.

Generał Stefan Rowecki-„Grot” stał się symbolem żołnierskiego patriotyzmu, honoru i poświęcenia w służbie Ojczyźnie. Jego postać jest wzorem do naśladowania dla oficerów i żołnierzy Wojska Polskiego oraz młodego pokolenia Polaków.

Fot. B. Materska

Generał Stefan Rowecki „Grot” był w latach 1913-1914 studentem Szkoły Wawelberga i Rotwanda, w której organizował Polskie Drużyny Strzeleckie.

7 stycznia br. w Dużej Auli Politechniki Warszawskiej została odsłonięta okolicznościowa Tablica Pamiątkowa. W uroczystości odsłonięcia tablicy uczestniczyły poczty sztandarowe żołnierzy Armii Krajowej.

Fot. B. Materska

Przed Tablicą wieńce złożyli przedstawiciele organizacji kombatanckich i delegacje szkół wyższych oraz zastępca kierownika Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych Jerzy Kozłowski.

Jubileusz 75-lecia Związku Sybiraków Uroczystości we Wrocławiu

W 2003 roku przypadła 75. rocznica założenia w Polsce Związku Sybiraków i 15. rocznica wznowienia jego działalności po blisko 50-letniej przerwie. Patronat honorowy nad obchodami jubileuszowymi objął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Aleksander Kwaśniewski.

Pierwszy zjazd Związku Sybiraków odbył się w styczniu 1928 roku. Pierwszym prezesem Związku był **Henryk Sucheń-Suhecki**, legitymację nr 1 otrzymał marszałek **Józef Piłsudski**, zesłaniec na Sybir w latach 1887–1892.

We wrześniu 1939 roku Związek Sybiraków zamilkł na 49 lat. I mimo że ponad pół miliona Sybiraków w 1946 roku powróciło do kraju – Związek nie mógł podjąć działalności. Sybiraków – eufemistycznie nazywano w tym czasie repatriantami zza Bugu.

Osiadli się oni na tak zwanych Ziemiach Odzyskanych. Zaludnili opuszczone niemieckie wioski, miasta i miasteczka.

W końcu lat osiemdziesiątych XX wieku do publicznej wiadomości, za cichym przyzwoleniem ówczesnych władz, zaczęły przenikać informacje o wywózkach na Sybir ludności polskiej zamieszkującej przed wybuchem II wojny świato-

wej wschodnie ziemie kresowe Polski. Pojawiła się też możliwość tworzenia fundacji i stowarzyszeń o charakterze apolitycznym i pozarządowym. Dzięki temu – po złożeniu stosownego wniosku przez grupę Sybiraków – 17 grudnia 1988 roku Związek Sybiraków został wpisany do rejestru stowarzyszeń i związków, i z tą datą rozpoczął ponownie działalność.

Tak więc w roku 2003 przypadły dwie ważne dla organizacji rocznice. Obchody objęły cały kraj. W licznych Kołach i we wszystkich Oddziałach odbyły się spotkania i akademie, otwarto kilka wystaw poświęconych tematyce sybirackiej, odsłonięto wiele tablic pamiątkowych.

Centralne uroczystości jubileuszowe odbyły się w dniach 9–10 grudnia 2003 roku we Wrocławiu. Organizatorem, wspólnie z Zarządem Głównym, i gospodarzem uroczystości był najliczniejszy w Polsce Oddział Wrocławski Związku Sybi-

aków. W tym mieście, w listopadzie 1988 roku, niezależnie od podjętych działań w Warszawie, w studiu Polskiego Radia odbyło się pierwsze „jawne” spotkanie Sybiraków, którego relację mogła obejrzeć cała Polska w wyemitowanym programie telewizyjnym.

Dla godnego uczczenia jubileuszu Związku Sybiraków powołano Komitet Honorowy, w skład którego weszli m.in.: ks. kard. **Henryk Gulbinowicz** – Metropolita Wrocławski, **Rafał Dutkiewicz** – prezydent Wrocławia, **Stanisław Huskowski** – przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia, płk dypl. **Jan Pawlik** – Szef Sztabu Dowództwa Śląskiego Okręgu Wojskowego.

Uroczystości 9 grudnia 2003 r. rozpoczęły się mszą św. w kościele pw. św. Bonifacego. Kościół wypełnili Sybiracy – przedstawiciele Oddziałów z całego kraju, ponad 50 pocztów sztandarowych, kompanie honorowe i Orkiestra Śląskiego Okręgu Wojskowego.

Ostatnim punktem pierwszego dnia obchodów było spotkanie opłatkowe w Klubie Śląskiego Okręgu Wojskowe-

go z udziałem m.in. dowódcy Śląskiego Okręgu Wojskowego gen. bryg. Jerzego Baranowskiego, ks. bp. Jana Tyra-

wy, ks. prałata dr. Franciszka Głoda, prezesa Związku Sybiraków Ryszarda Reiffa i inicjatorce reaktywowania Związku Ireny Głowackiej.

Informację o uroczystości opracowaną przez Zbigniewa Rzyckiego przysłał do redakcji prezes Oddziału Związku Sybiraków we Wrocławiu Jan Fenc.

Podczas spotkania opłatkowego przemawia prezes Ryszard Reiff

Fot. Cz. Szczygłowski

Mszę świętą w intencji Sybiraków sprawował ks. kardynał Henryk Gulbinowicz, który przed rozpoczęciem mszy, w słowie wstępnym nakreślił sylwetkę Matki Polki. Homilię wygłosił kapelan Oddziału Wrocławskiego ks. prałat dr **Franciszek Głód**.

Dalsze uroczystości odbyły się na placu Strzeleckim przy Pomniku Zesłańców Sybiru, gdzie po wysłuchaniu hymnu państwowego, okolicznościowe przemówienie wygłosili: minister **Jan Turski** – kierownik Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, **Ryszard Reiff** – prezes Związku Sybiraków, który podkreślił szczególną rolę, jaką w dziejach Związku odegrali ludzie odważni, którzy mimo wielu przeszkód doprowadzili do reaktywowania jego działalności. Dziś Związek jest jedną z większych organizacji kombatanckich, a jego

znaczenia w propagowaniu prawdziwej historii Polski okresu II wojny światowej nie da się przecenić.

Wygłoszono Apel zmarłych i pomordowanych na zesłaniu, w łagrach i więzieniach sowieckich. Po salwie honorowej, u stóp Pomnika złożono wieńce – od rządu Rzeczypospolitej Polskiej, Zarządu Głównego Związku Sybiraków, władz samorządowych i administracyjnych Wrocławia, dowódcy Śląskiego Okręgu Wojskowego, komendanta wojewódzkiego Policji, Oddziałów i Kół Związku, a także od najmłodszych – Wnuków Sybiraków.

W godzinach popołudniowych w historycznej sali Polskiego Radia odbyła się uroczysta akademii poświęcona w całości historii i doko-

naniom Związku Sybiraków. Gości przywitał prezes Zarządu Oddziału Wrocławskiego **Jan Fenc** oddając kolejno głos – ks. bp. **Edwardowi Janiakowi**, przewodniczącemu Rady Miejskiej Wrocławia **Stanisławowi Huskowskiemu**, przedstawicielom organizacji kombatanckich i wojska. W imieniu Zarządu Głównego Związku Sybiraków wystąpił wiceprezes **Tadeusz Chwiedź**, który zwrócił uwagę na zagrożenia, jakie wynikają z programu oszczędnościowego rządu.

Składanie kwiatów pod Pomnikiem Zesłańców Sybiru – kwiaty podaje dziewczynka z Klubu Wnuków Sybiraków

Referat pt. „75 lat Związku Sybiraków, 15 lat po reaktywowaniu” wygłosił dr **Antoni Kuczyński**, dając syntetyczny, pogłębiony przekrój historyczny epopei zesłań i tułaczki Polaków po bezkresach Rosji.

Następnego dnia w sali zabytkowego Ratusza Wrocławskiego odbyło się uroczyste posiedzenie Zarządu Głównego, które zdominowały sprawy żywotne dla środowiska, a mianowicie: zmiany w ustawie o zaopatrzeniu inwalidów wojennych (Dz.U. Nr 9 poz. 87 z 2002 r.), informacja, którą przekazał sekretarz generalny Zarządu Głównego **Edward Duchnowski** o uchwaleniu przez Sejm RP ustawy o odznaczeniu państwowym – Krzyż Zesłańców Sybiru, oraz podsumowanie obchodów jubileuszowych, jakie odbyły się

w Oddziałach i Kołach Związku. Ożywiona dyskusja, jaka wywiązała się w czasie posiedzenia pokazała duże zainteresowanie nie tylko sprawami środowiska, ale i natury ogólnospołecznej.

Posiedzenie Zarządu poprzedziło spotkanie z przedstawicielami Rodziny Katyńskiej i złożenie kwiatów przy pomniku Ofiar Katyńskich, zwiedzenie Sanktuarium Golgoty Wschodu u oo. redemptorystów, gdzie znajduje się również Izba Pamięci Sybiraków z nie-

zwykle cennymi pamiątkami oraz obejrzenie Panoramy Raclawickiej.

Miłym akcentem obchodów było wyróżnienie kilkunastu osób odznaczeniami państwowymi i pamiątkowymi. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski odznaczono **Ferdynanda Makowskiego** i **Bronisława Wąsowicza**; Złotym Krzyżem Zasługi – **Lucynę Zgłobicą-Węclawską**, **Wacława Abramowicza**, **Jana Gra-**

bowskiego, **Wacława Kamińskiego**; Srebrnym Krzyżem Zasługi – **Czesławę Muraczewską**, **Elżbietę Kuształ**, **Wandę Hodanę**, **Eugeniusza Kuszka** i **Piotra Chudomięta**. Odznaczenia wręczał minister Jan Turski w asyście wicewojewody dolnośląskiego **Stanisława Janika**.

Apolonia Kaletka i **Stanisław Huskowski** otrzymali z rąk Ryszarda Reiffa Odznaki Honorowe Sybiraka. Ponadto osiem osób otrzymało Srebrną Odznakę Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej.

Wspomnieć też należy o programie artystycznym przygotowanym przez młodzież trzech szkół wrocławskich oraz zespół ludowy „Wiązowanie”.

Irena TAŃSKA

60. rocznica powstania Armii Ludowej

Fot. J. Reinert

Na akademii przemawia zastępca kierownika Urzędu Jerzy Kozłowski

14 stycznia br., w 60. rocznicę powstania Armii Ludowej, gen. bryg. **Jerzy Kurczewski**, przedstawiciel Biura Bezpieczeństwa Narodowego i **Jerzy Kozłowski**, zastępca kierownika Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz przedstawiciele władz samorządowych i środowisk kombatanckich złożyli kwiaty na Grobie Nieznanego Żołnierza. Następnie na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach uczczono pamięć żołnierzy AL, ZWM i Batalionu „Czwartaków”.

Organizatorem obchodów był Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych oraz Rada Krajowa Żołnierzy AL. Na okolicznościową akademię, zorganizowaną 15 stycznia, przybyli – oprócz liczne- go grona kombatantów – członkowie protokołu dyplomatycznego Federacji Rosyjskiej oraz Ukrainy, a także przedstawiciele Sejmu i Senatu RP.

W wystąpieniu otwierającym uroczystości przypomniano dzieje tej organizacji reprezentującej odmienny niż Armia Krajowa kierunek polityczny walki z okupantem w sojuszu z ZSRR. Przypomniano też jednak wspólną walkę AK i AL z hitlerowskim okupantem w czasie Po-

1 stycznia 1944 roku Krajowa Rada Narodowa wydała dekret powołujący Armię Ludową. Jej główny trzon stanowiła Gwardia Ludowa (utworzona w marcu 1942 roku zbrojna formacja Polskiej Partii Robotniczej). W skład AL weszły też oddziały Milicji Ludowej Robotniczej Partii Polskich Socjalistów, niektóre oddziały Batalionów Chłopskich i oddziały bojowe Związku Walki Młodych.

wstania Warszawskiego i udział Batalionu „Czwartaków” w obronie Starówki.

Gen. **Wacław Szklarski**, prezes ZKRP i BWP wskazał na niejednoznaczną ocenę Armii Ludowej, a **Bronisław Troński**, wiceprezes Związku Powstańców Warszawskich zaapelował do zebranych o refleksję nad polską historią i podjęcie takich działań w środowiskach kombatanckich, by z chwilą wstąpienia do Unii

Europejskiej powstały warunki znoszące wzajemne animozje.

Wystąpienie **Jerzego Kozłowskiego**, zastępcy kierownika naszego Urzędu nacechowane było zrozumieniem problemów środowiska byłych żołnierzy AL. **Jerzy Kozłowski** odczytał też postanie ministra **Jana Turskiego** do Rady Krajowej Armii Ludowej, w którym znalazły się znamienne słowa:

cd. na str. 7

RADA NARODOWA
ORGAN KRAJOWEJ RADY NARODOWEJ
nr 2 20 stycznia 1944 r. rok I

DEKRET nr 1 KRAJOWEJ RADY NARODOWEJ z dnia 1 stycznia 1944 roku o powołaniu i organizacji Armii Ludowej

Pkt 1. Krajowa Rada Narodowa z dniem 1 stycznia 1944 r. powołuje do życia i organizuje w kraju Armię Ludową, podstawową siłę zbrojną narodu polskiego.

Pkt 2. Krajowa Rada Narodowa jest zwierzchnią władzą Armii Ludowej.

Pkt 3. Podstawę rozbudowy Armii Ludowej stanowią podziemne organizacje wojskowe tych ugrupowań, które wchodzi w skład Krajowej Rady Narodowej.

Pkt 4. Armia Ludowa dążyć będzie do zjednoczenia pod swoim jednolitym dowództwem wszystkim podziemnym formacji wojskowych w kraju, zachowując jednocześnie ich konspiracyjną i organizacyjną całość.

Pkt 5. Armia Ludowa ma za zadanie prowadzić nieugiętą walkę z okupantem aż do uzyskania niepodległości. Armia Ludowa, jako zbrojne ramię ludu polskiego, bronić będzie zasady demokratycznego ustroju Polski, jej niepodległości i suwerenności.

Pkt 6. Armia Ludowa winna być od podstaw przepojona duchem demokratycznym i ściśle związana z codzienną walką i życiem narodu polskiego.

Pkt 7. Armia Ludowa jest podstawową siłą narodu polskiego w kraju, dlatego też wszystkie formacje wojskowe za granicą wędą w skład Armii Ludowej.

Pkt 8. Armia Ludowa walczyć będzie przeciwko hitlerowskiemu okupantowi ramię w ramię z armiami ZSRR, Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych oraz z wszystkimi armiami narodów sojuszników.

KRAJOWA RADA NARODOWA

1 stycznia 1944 r.

Spotkanie z pełnomocnikami

Pełnomocnicy wojewodów do spraw kombatantów i osób represjonowanych zaproszeni przez ministra JANA TURSKIEGO, kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wzięli udział w spotkaniu opłatkowym kombatantów, które odbyło się 13 stycznia br.

Przed spotkaniem pełnomocnicy wojewodów uczestniczyli w naradzie szkoleniowej z **Krzysztofem Skolimowskim**, dyrektorem Departamentu Stowarzyszeń i Spraw Socjalnych Urzędu oraz z **Janem Krystkiem** i **Andrzejem Mossakowskim** – naczelnikami wydziałów w tym Departamencie.

Witając przybyłych, dyrektor Krzysztof Skolimowski zwrócił uwagę na znaczenie pracy wykonywanej przez pełnomocników wojewodów, podziękował za ich przybycie, wyrażając opinię, iż świadczy to o potrzebie stałych okresowych spotkań i wymiany informacji.

Narada poświęcona była zadaniom pełnomocników wojewodów do spraw kombatantów i osób represjonowanych w pierwszym półroczu 2004 r.

Dyrektor powiedział, iż pełnomocnik wojewody coraz bardziej pełni rolę koordynatora zadań z zakresu pomocy społecznej świadczonych na rzecz środowiska kombatanckiego przez gminy i powiaty, które z ustawowego obowiązku powinny wykazywać dobrą znajomość potrzeb kombatanckich.

Zaprezentowane i omówione zostały również inne zadania powiatu w obszarze spraw komba-

tanckich, określone w ustawach i innych aktach normatywnych. Szczególnie poczesne miejsce znalazły sprawy związane z opieką zdrowotną nad kombatantami. Zwrócono również uwagę na potrzebę wykorzystania możliwości gminnych i powiatowych samorządów terytorialnych. Jako główne zadanie powiatów podkreślono zadanie dokonywania okresowych ocen sytuacji życiowej kombatantów i podejmowanie stosownych inicjatyw w tym zakresie.

Kolejnym punktem spotkania było omówienie form pomocy skierowanej do członków kombatanckich środowisk, w tym pomocy indywidualnej udzielanej przez Kierownika Urzędu ze środków Państwowego Funduszu Kombatantów, jak też zasad sporządzania wniosków o uzyskanie powyższej pomocy.

Przypomniano, że UDSKiOR już trzeci rok prowadzi ankietowe badania środowisk kombatanckich; w 2003 r. badaniami takimi objęto kombatantów i wdowy po kombatantach z województw: podkarpackiego, śląskiego, lubuskiego i zachodniopomorskiego.

Pełnomocnikom przekazano także informacje o możliwościach i zasadach

uczestnictwa kombatantów w turnusach rehabilitacyjno-leczniczych. Środowiska kombatanckie w pięćdziesięciu procentach dotknięte są problemem niepełnosprawności, dlatego ważne jest umożliwienie uczestnictwa kombatantów w turnusach rehabilitacyjno-leczniczych. W składanym w tej sprawie wniosku na pierwszym miejscu powinna znajdować się informacja o niepełnosprawności, a następnie informacja o kombatantwie.

Dyrektor K. Skolimowski poinformował także o nowych zasadach finansowania zadań zleczonych stowarzyszeniom i organizacjom kombatanckim oraz stowarzyszeniom wspomagającym ruch kombatancki. Normuje je Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 października 2003 r. w sprawie wzoru oferty realizacji zadania publicznego, ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania publicznego i wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania. Tryb przyjmowania ofert wymaga akceptacji zarządów głównych organizacji ogólnopolskich, w przypadku składania ich przez ogniwa terenowe, konieczne jest też dotrzymywanie podanych terminów.

J.A. A.M.

cd. ze str. 6

Zaiste godny podziwu jest ten wysiłek zbrojny organizacji, która nie była przecież najliczniejszą spośród polskich podziemnych formacji wojskowych i borykała się w początkowym okresie swego istnienia z problemem braku uzbrojenia oraz odpowiednio wyszkolonej kadry dowódczej. Dziś, po latach nieraz zapewne wracacie Państwo wspomnieniami do czasów swej młodości, do nie zawsze łatwych wyborów, których musieliście dokonywać, do wa-

szego poświęcenia i wiary, że swoją walką i pracą służyliście dobru naszego Narodu i Ojczyzny. Z goryczą odbieracie pojawiające się obecnie próby pomniejszania Waszych zasług i obarczania całego Waszego środowiska za to, co w powojennej Polsce było złem i nikczemnością. Gwałtowne spory i polemiki na temat przeszłości naszego kraju nie sprzyjają obiektywnym ocenom wydarzeń i ludzi w nich uczestniczących. Ze swej strony, Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych od końca

2001 roku konsekwentnie występował przeciwko różnego rodzaju politycznym rozliczeniom i próbom stawiania pod publicznym pręgierzem lewicowych środowisk kombatanckich.

Jerzy Kozłowski przekazał w imieniu ministra Jana Turskiego i własnym podziękowania dla żołnierzy Armii Ludowej za żołnierski trud, ofiarność i poświęcenie dla Ojczyzny.

Uroczystości zakończył występ wojskowego zespołu pieśni i tańca.

J.A.

Chór Kombatanta Wojska Polskiego i Armii Krajowej

Chór Kombatanta powstał jesienią 1988 roku z inicjatywy ks. **Bohdana Fańciszewskiego**. Jego założycielem, kierownikiem artystycznym i dyrygentem jest **Władysław Andrukiewicz**. Sprawy organizacyjne prowadzi **Janina Ditrych**.

Chór ma swoją siedzibę w Klubie „Kalina” Spółdzielni Mieszkaniowej „Rodzina Kolejowa” w Białymstoku, dzięki życzliwości **Haliny Trzasko** – kierownika klubu i Zarządu Spółdzielni. Chór liczy około 60 osób.

Pierwszy występ Chóru Kombatanta odbył się 29 stycznia 1989 r., w kościele pw. św. Kazimierza w Białymstoku.

W latach 1989–2003 Chór otrzymał wiele nagród i wyróżnień w przeglądach i konkursach zespołów artystycznych. Repertuar Chóru zawiera ponad 100 pieśni legionowych, wojskowych, patriotycznych, religijnych i okolicznościowych. W ciągu 15 lat istnienia, Chór koncertował ponad 400 razy. Trzykrotnie uczestniczył w Festiwalach Pieśni Sakralnej „Łap-

skie Te Deum”, dał wiele koncertów na Uniwersytecie Trzeciego Wieku w Białymstoku, a także od początku swego powstania uczestniczył w uroczystościach Związku Sybiraków, Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej i Związku Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego.

Chór Kombatanta koncertował także za granicą: na Litwie, Białorusi i Ukrainie.

(red.)

Pasja śpiewania

Zespół wokalny-poetycki „Sybiracy”

Śpiew jest odzwierciedleniem duszy ludzkiej; towarzyszy procesowi dziejowemu ludzkości od samego jej zarania, aż po dzień dzisiejszy. Adam Mickiewicz nazwał pieśń: Arką przymierzającą między dawnymi, a nowymi laty. Bo kiedy wszystko runie – pieśń wyjdzie cało – zwłaszcza w czasach niewoli i w czasach okupacji, pieśń kołata rany, chroniła przed zwątpieniem, pozwalała znosić trudy walki.

Zespół wokalny-poetycki „Sybiracy”, z siedzibą w Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi, istnieje od 1994 r. **Henryk Siemiński**, dyrektor Muzeum, od lat udostępnia Sybirakom pomieszczenia na próby artystyczne.

Członkowie Zespołu to w ogromnej większości „młodzież syberyjska”, dzisiaj już kilkudziesięcioletnia, chociaż młoda duchem.

Zespół często i chętnie występuje przed publicznością. Lata naznaczone cierpieniem, koszmarem gułagów i deportacji, podczas tych wy-

stępów stają się tylko odległym wspomnieniem okrutnych, ale młodzińskich lat.

W Zespole „Sybiracy” występują również jego sympatycy jak: **Anna Konczanin** – Platerówka i **Jan Onoszko** – Kościuszkowiec.

Do niedawna z „Sybirakami” śpiewała **Lidia Skowron**, artystka Opery Łódzkiej.

Na szczególne wyróżnienie zasługuje dyrygentka **Iwona Ejsmont**, rodowita łodzianka, ale utożsamiająca się z Sybirakami i z wielką pasją prowadząca Zespół.

Sztuką jest umiejętność przekazania, zwłaszcza młodemu pokoleniu, prawdy o zsyłkach i gułagach, dlatego programy Zespołu mają formę montażu literacko-muzycznego. Repertuar stanowią pieśni, poezja i muzyka o charakterze patriotyczno-religijnym, często są to utwory **Mariana Jonkajtysa** i **Wiesława Krawczyńskiego**. Lejtmotywem większości utworów jest tęsknota zesłańców za Ojczyzną.

Zofia ZNAMIEROWSKA

Kalendarium spotkań opłatkowych

2003

■ **1 grudnia** w Warszawie, w Kasynie Oficerskim WP odbył się opłatek Oddziału Stołecznego Związku Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego. Po złożeniu życzeń świątecznych i noworocznych, zebrani wspólnie śpiewali kolędy.

■ **12 grudnia** w Warszawie, w Zamku Królewskim odbyło się tradycyjne spotkanie opłatkowe. Zostało zorganizowane przez Związek Piłsudczyków, Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej i Towarzystwo Przyjaciół Warszawy.

■ **15 grudnia** w Warszawie odbyła się kolacja wigilijna kombatantów stowarzyszonych w Krajowym Związku Byłych Żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie.

■ **16 grudnia** w Opolu tradycyjne kombatankie spotkanie opłatkowe zorganizował miejscowy Zarząd Okręgu Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych. Przybyli na nie również m.in. prezesi innych stowarzyszeń kombatanckich oraz przedstawiciele władz samorządowych i instytucji wojskowych. Wręczono medale „Za zasługi dla Obronności Kraju”, odznaczenia „Za Zasługi dla ZKRPIBWP” oraz dyplomy w uznaniu zasług na rzecz ZKRPIBWP, dyplomy uznania dla uczestników bitwy pod Lenino, jubileuszowe odznaki pamiątkowe „Synów Pułku”.

■ **17 grudnia** w sali tradycji Centrum Szkolenia Wojsk Lądowych w Poznaniu weterani 14 Wielkopolskiej Dywizji Piechoty na tradycyjnej wigilii przełamali się opłatkiem i złożyli sobie życzenia. Odbyła się też promocja książki „Dzieje 14 Dywizji Piechoty (Poznańskiej)” Zygmunta Odrowąż-Zawadzkiego.

■ **17 grudnia** w Warszawie, w Domu Polonii odbyło się spotkanie opłatkowe Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych Warszawa Śródmieście oraz Fundacji „Moje Wojenne Dzieciństwo”. Były występy artystów scen warszawskich. Tematem wspólnej wigilii były „Wspomnienia wieczorów wigilijnych”.

■ **18 grudnia** w Mińsku Mazowieckim Powiatowa Rada do Spraw Kombatantów wspólnie ze starostą i burmistrzem zorganizowała opłatek pod hasłami pojednania i zgody w rodzinie kombatanckiej.

■ **18 grudnia** w Piasecznie odbyło się spotkanie opłatkowe, które zostało zorganizowane przez Koło Miejsko-Gminne

Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych oraz Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury.

■ **18 grudnia** w Płocku, z inicjatywy Porozumienia Organizacji Kombatanckich Płocka, zorganizowana została uroczystość opłatkowa, w której wzięło udział kilkudziesięciu kombatantów ze wszystkich środowisk. W uroczystości uczestniczył również kierownik Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych Jan Turski. Opłatek poświęcił biskup płocki ks. prof. Stanisław Wielgus. Lokalne władze samorządowe były reprezentowane przez starostę powiatowego Michała Boszko. Podczas uroczystości wystąpił zespół „Dzieci Płocka”.

■ **18 grudnia** w Warszawie Zarząd Główny i Oddział Warszawski Związku Ociemniałych Żołnierzy RP zorganizował uroczyste spotkanie związane z 84. rocznicą utworzenia Związku oraz zbliżającym się Bożym Narodzeniem i Nowym Rokiem.

■ **18 grudnia** w Warszawie, w gmachu przy ul. Przyokopowej, gdzie ma powstać Muzeum Powstania Warszawskiego odbyło się spotkanie opłatkowe Środowiska Akowskich. Organizatorem był prezydent Warszawy.

■ **18 grudnia** w Warszawie spotkanie opłatkowe zorganizował Zarząd Koła Oberlangen Polskiego Związku byłych Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych.

■ **18 grudnia** w Warszawie odbyło się spotkanie opłatkowe Rady Kombatantów Województwa Mazowieckiego i Okręgu Warszawskiego Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych. Zostało zorganizowane pod patronatem Wojewody Mazowieckiego.

■ **19 grudnia** w Warszawie odbyło się spotkanie opłatkowe kombatantów Klubu 1 Drezdeńskiego Korpusu Pancernego. W spotkaniu uczestniczył minister Jan Turski.

■ **19 grudnia** w Warszawie Chór Żołnierzy Armii Krajowej „Nowogródzkie Orły” zorganizował „Partyzancką Wigilię”.

■ **19 grudnia** w Warszawie odbyło się spotkanie opłatkowe Warszawskiego Okręgu Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. Z kombatantami opłatkiem przełamał się minister Jan Turski.

■ **19 grudnia** w Warszawie odbyło się spotkanie opłatkowe Środowiska „Zaremba-Piorun”.

■ **20 grudnia** w Częstochowie członkowie Regionalnej Rady Kombatantów i Osób Represjonowanych zorganizowali spotkanie opłatkowe. Obecni byli liczni kombatanci, wraz z kapelanem płk. Stanisławem Rozpondkiem, przedstawiciele wojska, władz samorządowych, miejskich i wojewódzkich.

Ciąg dalszy na str. 10

Chór „Nowogródzkie Orły” śpiewał kolędy

Powiatowa Rada Kombatantów w Mińsku Mazowieckim

Wystąpienie ministra Jana Turskiego

**Szanowni Państwo
Drodzy Kombatanci
Dostojni Goście**

Bożonarodzeniowa tradycja dzielenia się opłatkiem jest jednym z najpiękniejszych symboli łączących Polaków. Łączącym ponad podziałami i sporami dnia codziennego; przy wigilijnym stole życzenia składają sobie ludzie różnych środowisk, stanów i światopoglądów.

W duchu pojednania i pokoju wchodzimy w każdy Nowy Rok. W odróżnieniu od innych spotkań opłatkowych i noworocznych, licznie organizowanych przez środowiska kombatantów, w tej uroczystości uczestniczą weterani z całej Polski. Chcielibyśmy, aby nasza uroczystość na stałe wpisała się w tradycję łączenia Polaków – kombatantów, różniących się czasem w ocenach historycznych i poglądach politycznych, ale przecież zjednaną wspólną walką o wolną, niepodległą Polskę.

Ta postawa – wspólnoty ponad podziałami – towarzyszy codziennej praktyce działania Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, leży także u podstaw posłannictwa

niesionego przez duszpasterzy Wojska Polskiego wszystkich wyznań.

Szanowni Państwo! Minął trudny i zarazem ważny rok, w którym społeczeństwo polskie opowiedziało się w powszechnym referendum za akcesją do Zjednoczonej Europy. Nie mam wątpliwości co do tego, że dla wielu z Was, to historyczne wydarzenie było zwieńczeniem walki o wolną i niezawisłą Polskę. Walki okupionej krwią oraz życiem wielu Waszych kolegów i towarzyszy broni. Dlatego dzisiaj, u progu integracji z Europą powinniśmy zadbać o to, aby zachowana została pamięć o wkładzie Polaków w kształt dzisiejszej Europy, o wielkiej ofierze poniesionej w obronie podstawowych kanonów prawnych i moralnych w latach wojny i okupacji oraz – w dziesięcioleciach zmagania z sowiecką dominacją.

Są na tej sali bohaterowie, którzy w imię Wolnej Polski – przez wieki obecnej i znaczącej w Europie – walczyli we wrześniu 1939 roku, bili się pod Tobrukiem i Narwikiem, na stokach Monte Cassino i w bitwie o Anglię oraz na szlaku od Lenino do Berlina. Są ci, którzy w pamiętnych

dniah Powstania Warszawskiego „rzucili życie na szaniec”, i ci którzy swój protest przeciwko zniewoleniu Polski i budowaniu politycznych podziałów w powojennej Europie okupili cierpieniami na Syberii, w obozach hitlerowskich lub – wieloletnim uwięzieniem w kraju.

Szanowni Państwo! W ubiegłym roku obchodziliśmy jubileusze doniosłych wydarzeń historycznych, w tym – 60. rocznicę tragicznej śmierci generała Władysława Sikorskiego, Bitwy pod Lenino, krwawych wydarzeń na Wołyniu. Oprócz oddania hołdu bohaterom i ofiarom tamtych wydarzeń, obchody te były okazją do pogłębionej refleksji nad losami Ojczyzny. Pozwoliły też przypomnieć młodym generacjom Polaków czyn zbrojny ich ojców. Podobnie jak obchody Dnia Weterana, tradycyjnie odbywające się w rocznicę wybuchu II wojny światowej – były także okazją do przezwycięzania różnic wciąż dzielących środowiska kombatanckie.

Przed nami nie mniej ważny rok 2004. Pragnę wyrazić nadzieję, że będziemy nadal, wspólnie i skutecznie,

Kalendarium spotkań opłatkowych

Ciąg dalszy ze str. 9

Spotkanie wigilijne we Lwowie

■ **22 grudnia** w Lublińcu odbyło się spotkanie opłatkowe, którego organizatorem był Dom Pomocy Społecznej „Dom Kom-

batanta” i Dom Dziennego Pobytu „Klub Seniora”. Uczestniczyli w nim mieszkańcy Domu oraz zaproszeni goście.

■ **29 grudnia** we Lwowie Organizacja Polskich Kombatantów i Osób Represjonowanych miasta Lwowa zorganizowała spotkanie noworoczno-opłatkowe. Na uroczystości był obecny proboszcz kościoła św. Antoniego o. Krzysztof Koziół. Modlitwą i minutą ciszy uczczono pamięć tych, którzy odeszli na wieczną wartę. Śpiewano wspólnie kolędy, a głównym punktem spotkania było tradycyjne przełamanie się opłatkiem w duchu pokoju i pojednania oraz składanie sobie życzeń.

■ **29 grudnia** w Warszawie na spotkanie opłatkowe z kombatantami w hotelu „Maria” przybyli: minister Jan Turski, przewodnicząca Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji Danuta Waniek, ks. bp gen. dyw. Sławoj Leszek Głódź, gen. bryg. Marek Dukaczewski, gen. Waclaw Szklarski, Marian Walczak. Kolędy i pastorałki śpiewał Wojciech Siemion.

2004

■ **3 stycznia** w Warszawie opłatkiem podzielili się kombatanci ze Środowiska Świętokrzyskich Zgrupowań Partyzantkich Armii Krajowej Ponury-Nurt. W spotkaniu uczestniczyli także harcerze z zaprzyjaźnionych drużyn, wspólnie śpiewano kolędy oraz pieśni patriotyczne.

rozwiązywać trudne problemy nurtujące – coraz bardziej sędziwe – grono kombatantów i osób represjonowanych. Tak jak dotychczas, priorytetowym zadaniem pozostawać będzie problematyka opieki socjalnej i pomocy zdrowotnej. W tej kwestii, nie bez pewnej satysfakcji chciałbym odnotować, że miniony rok był jednym z nielicznych w ostatnich latach, w którym uprawnienia i przywileje kombatancie nie poniosły żadnego uszczerbku, a niektóre postulaty udało się spełnić w sposób zadowalający kombatantów.

Pragnę zapewnić, że w nadchodzącym roku nasz Urząd kontynuował będzie politykę rzetelnego współdziałania ze wszystkimi środowiskami kombatanckimi. Chciałbym w tym miejscu jeszcze raz przywołać deklarację Prezesa Rady Ministrów pana Leszka Millera, złożoną na spotkaniu z kombatantami w sierpniu minionego roku, że Rząd Rzeczypospolitej Polskiej konsekwentnie stosuje zasadę niedzielenia kombatantów na „lepszych” i „gorszych”. Dlatego też, z pietyzmem i rozwagą podchodzić będziemy m.in. do kwestii nowelizacji prawa kombatanckiego. Uważamy, że zmiany nie mogą być skierowane przeciwko jakimkolwiek uczestnikom walki o wolną i niezawisłą Polskę. Musimy zrobić wszystko, co w naszej mocy, by nie uchybić praw-

dzie historycznej, ale i nie krzywdzić osób biorących udział w tworzeniu narodowej historii.

Sądzę, że stół z opłatkiem i noworoczna gwiazdka pokoju są dobrą okazją, aby jeszcze raz zwrócić się do Państwa o pomoc w tworzeniu takiego prawa, z prośbą o utrzymanie atmosfery wzajemnej życzliwości i zaufania. Niechaj toczy się dalej dialog, który prowadzimy na forum Rady Kombatancie oraz w parlamencie, a także w licznych spotkaniach z kombatantami na terenie kraju.

Szanowni Państwo! Pozwólcie, że przy tej uroczystej okazji serdecznie podziękuję za owocną współpracę całej Radzie ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, z jej przewodniczącym panem Jerzym Woźniakiem.

Chyłę czoło przed Paniami i Panami – prezesami Wojewódzkich i Okręgowych Rad Kombatancie oraz wspierającymi ich działaczami-społecznikami za ich trud i zaangażowanie w rozwiązywaniu codziennych problemów, bytowych i organizacyjnych – członków Wszelkich Stowarzyszeń.

Wspólnie z Państwem chcę skierować słowa wdzięczności pod adresem przedstawicieli Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej, wysokich reprezentantów administracji rządowej i samorządowej oraz do Pań i Panów dzien-

nikarzy – za zrozumienie i pomoc w rozwiązywaniu problemów społeczności kombatancie.

Za pośrednictwem obecnych tu pełnomocników wojewodów ds. kombatancie pragnę podziękować Pani i Panom Wojewodom za współpracę w realizacji zadań i ustawowych obowiązków państwa wobec bohaterów walki o niepodległą Polskę.

Dziękuję instytucjom wojskowym, centralnym i terenowym oraz dowództwom poszczególnych rodzajów sił zbrojnych – za wsparcie, jakiego udzielają weteranom w codziennym życiu organizacyjnym oraz przy okazji uroczystości rocznicowych.

Specjalne słowa podziękowania kieruję do osób duchownych za dar służby bożej oraz trudny do przecenienia ich udział w uroczystościach patriotycznych i kombatancie.

Słowa podziękowań chcę skierować do wszystkich, nie wymienionych tu rodaków – życzliwych kombatantom i przyjaźnie wspierających działania naszego Urzędu.

Pozwólcie Państwo, że jeszcze raz złożę wszystkim tu obecnym, a za Waszym pośrednictwem wszystkim kombatantom i ich rodzinom – życzenia zdrowia i pomyślności w Nowym 2004 Roku. Niech mi wolno będzie wyrazić nadzieję, że będzie to dla nas wszystkich i dla Polski – pomyślny rok!

■ **7 stycznia** w Warszawie odbyło się spotkanie opłatkowe Stowarzyszenia Polskich Kombatantów.

■ **7 stycznia** w Warszawie, w Centralnej Bibliotece Wojskowej opłatkiem podzielił się kombatanci ze Związku Oficerów Służby Stałej WP II RP.

■ **9 stycznia** w Warszawie, w siedzibie Związku Powstańców Warszawskich IV Obwód zgrupowania Ochota spotkał się na wieczery wigilijnej.

Wysłuchano m.in. relacji Haliny Donath o patriotycznej pracy z młodzieżą warszawskich gimnazjów.

Prof. Tadeusz Lutoborski podzielił się swymi przemyśleniami o Rodzinach Katyńskich.

■ **9 stycznia** w Warszawie na uroczystym opłatkowym noworocznym spotkali się członkowie Środowiska Synów Pułku. Głównym gospodarzem był przewodniczący Środowiska kmdr prof. Józef Czerwiński, który życzył wszystkim zebranym wszelkiej pomyślności w Nowym Roku. Podczas spotkania wręczono medale „Za Zasługi dla Obronności Kraju” oraz nominacje na pierwszy stopień oficerski.

■ **10 stycznia** w Kraśniku Klub Oficerów Rezerwy im. gen. Władysława Andersa przy Garnizonie w Kraśniku oraz miejscowy oddział Związku Piłsudczyków Rzeczypospolitej Polskiej zorganizowali spotkanie opłatkowe.

■ **10 stycznia** w Płocku na spotkaniu opłatkowym zebrali się członkowie Związku Więźniów Politycznych Hitlewskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych.

Byli więźniowie – głównie z obozu w Dachau – składali sobie życzenia przełamując się ugotowanymi w mundurkach ziemniakami. Nawiązali w ten sposób do Wigilii sprzed 60 lat, kiedy nie było opłatka ani chleba.

■ **12 stycznia** w Warszawie odbyło się żołnierskie spotkanie noworoczne Środowiska Żołnierzy SGO „Polesie” gen. Franciszka Kleeberga. Kombatanci przełamali się opłatkiem z ministrem Janem Turskim.

Oprac. K.K.

Kombatanckie spotkanie opłatkowe

Od lewej stoją: minister Jan Turski, ks. płk Adam Pilch, ks. bp gen. dyw. Sławoj Leszek Głódź i ks. bp gen. bryg. Mirosław Miron Chodakowski

Około 250 kombatantów i osób represjonowanych przybyło 13 stycznia br. na zaproszenie ministra Jana Turskiego i ks. biskupa gen. dyw. Sławoja Leszka Głódzia do Centrum Konferencyjnego MON w Warszawie, by złożyć sobie życzenia świąteczne. Noworoczne spotkania opłatkowe zaczynają zapisywać się na stałe w kalendarzu uroczystości kombatanckich.

WSZYSCY SKŁADALI SOBIE

Przy stole obok siebie zasiedli żołnierze Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie – od lewej: por. Zenon Siarkiewicz, por. Leszek Czarnota-Czarny i por. Janusz Gołuchowski

Na tegoroczne spotkanie, tak jak i na ubiegłoroczne, przyjechali goście z całej Polski. Stawili się przedstawiciele wszystkich związków i środowisk kombatanckich – byli żołnierze frontowi z lat II wojny

światowej, partyzanci i członkowie ruchu oporu, Sybiracy, osoby represjonowane, więźniowie – wszyscy, którzy walczyli i cierpieli w obronie naszej wolności i niepodległości. Wraz z delegacjami kombatanckimi przyjechali do

Żołnierze AK – od lewej: dr Janusz Orsik, por. Mirosław Spiechowicz prezes Fundacji Polskiego Państwa Podziemnego i por. Wojciech Barański wiceprezes Zarządu Głównego Światowego Związku Żołnierzy AK

Delegacje kombatantów i osób represjonowanych przybyły z całego kraju. Z województwa zachodniopomorskiego przyjechali m.in. pełnomocnik wojewody ds. kombatanckich Lech Jakubowski (w środku) i prezes Zachodniopomorskiego Zw. Sybiraków Stefania Myslicka

Od lewej: Irena Krzyżanowska – członek ZG Ogólnopolskiego Związku Żołnierzy Batalionów Chłopskich, Zofia Tomczak-Prażmo – sekretarz ZG tego Związku oraz Zbigniew Grap – wiceprzewodniczący Związku Żołnierzy AK

Warszawy także pełnomocnicy wojewodów ds. kombatanckich. Na osobnym roboczym spotkaniu mieli okazję omówić najważniejsze obecnie problemy środowiska (informację o tym przedstawiamy na stronie 7). Zaproszenie od gospo-

Fot. H. Ratyna

ŻYCZENIA

darzy spotkania przyjęli też przedstawiciele parlamentu, Kancelarii Prezydenta, rządu i MON. Obecni byli m.in.: Kanclerz Kapituły Orderu Wojennego Krzyża Virtuti Militari gen. bryg. **Stanisław Nałęcz-Komornicki**, prezes Stowarzyszenia Kawalerów Orderu Wojennego Krzyża Grunwaldu gen. bryg. **Edward Dysko** oraz członek Rady Naczelnej Światowej Federacji Weteranów prof. **Michał Chilczuk**. Przybyli również: zastępca szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego **Tadeusz Bałachowicz**, przedstawiciel Kancelarii Prezesa Rady Ministrów płk **Henryk Porajski** oraz podsekretarz stanu w MON **Maciej Górski**.

Po przemówieniu kierownika Urzędu **Jana Turskiego** (drukujemy je na stronach 10-11) nastąpiły modlitwy eklezjastyczne. Celebrowali je: duszpasterz kombatanatów, Ordynariusz Polowy WP ks. bp gen. dyw. **Sławoj Leszek Głódź**, Prawosławny Ordyna-

riusz WP ks. bp gen. bryg. **Mirosław Miron Chodakowski** oraz Zastępca Naczelnego Kapelana Ewangelickiego Duszpasterstwa Wojskowego ks. płk **Adam Pilch**. Następnie, w imieniu kombatanatów i osób represjonowanych głos zabrał prezes Stowarzyszenia Byłych Żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie „Karpaczycy” **Tadeusz Czerkawski**. *Przynosimy wam – zakończył swoje wystąpienie prezes Czerkawski – bukiet naszych gorących serc, pełnych patriotyzmu. Dziękujemy za współpracę i opiekę, i składamy najlepsze życzenia noworoczne.*

Ogólne przełamywanie się opłatkiem było głównym punktem uroczystości. Wszyscy ze wszystkimi składali sobie życzenia. W tle kołędu śpiewał Chór Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego WP pod dyrekcją **Pawła Szko-pa**. Wspólny wigilijny, postny obiad zakończył uroczystość.

B.M.

Zdjęcia Bożena Materska

Ogólne składanie sobie nawzajem życzeń i przełamywanie się opłatkiem było głównym punktem uroczystości. U góry: por. Teresa Nowak z „Baszty” i kpt. Władysław Matkowski – Kleeberczyk, prezes Stowarzyszenia Polskich Kombatanatów w Kraju; w środku: prof. Michał Chilczuk i Andrzej Romanowicz prezes Fundacji Dziedzictwa Polskiego w RPA; na dole: gen. Wacław Szklarski prezes Zw. Kombatanatów RP i Byłych Więźniów Politycznych i Juliusz Maria Krawacki wiceprezes Zw. Sybiraków

24 Kongres Światowej Federacji Kombatantów

W dniach 1–5 grudnia 2003 r., w Johannesburgu (RPA) odbyło się Zgromadzenie Ogólne 24 Kongresu Światowej Federacji Kombatantów. Przybyły na nie, według wstępnej listy uczestników, 174 osoby z 65 organizacji kombatanckich (na ogólną liczbę 166) – członków ŚFK – reprezentujących 50 państw (na 84 zrzeszonych) z 5 kontynentów świata.

Wcześniej, w dniu 30 listopada 2003 r. odbyło się 59 posiedzenie Rady Naczelnej ŚFK pod przewodnictwem jej dyrektora **Jana Loosa** (Holandia). W imieniu Polski w obradach brał udział **Michał Chilczuk** (w zastępstwie mec. **Witolda Antoniewskiego**). Posiedzenie było poświęcone wewnętrznym sprawom Sekretariatu ŚFK, trudnościom finansowym, opóźnieniu bądź niepłaceniu składek członkowskich przez wiele stowarzyszeń itp. Ponadto poddano ocenę nowych członków mających być przyjętych przez Zgromadzenie Ogólne oraz program otwarcia i przebieg posiedzenia pierwszego dnia obrad Kongresu.

1 grudnia 2003 r. nastąpiło oficjalne otwarcie obrad 24 Kongresu ŚFK. Na wstępie przypomniano credo ŚFK, które brzmi: *Nikt nie może się wypowiedzieć tak elokwentnie za pokojem, jak ci, co walczyli na wojnie.*

Następnie, Sekretarz Generalny ŚFK odczytał posłanie od Sekretarza Generalnego ONZ **Kofi Annana**, skierowane do uczestników Kongresu, w którym przekazał wszystkim pozdrowienia, podkreślając, iż Federacja jest unikalnym zgrupowaniem kiedyś prowadzących wojnę, wczorajszych wrogów w celu pojednania, zaprzyjaźnienia się i pracy dla pokojowego jutra. Sekretarz Generalny ONZ z zadowoleniem podkreślił udział byłych żołnierzy misji pokojowych ONZ w Światowej Federacji Kombatantów,

dla których niedawno w siedzibie ONZ odsłonięto pomnik poświęcony tym, którzy oddali swe życie służąc tej Organizacji.

Prezydent Republiki Południowej Afryki **Thabo Mbeki**, dokonując oficjalnego otwarcia 24 Kongresu ŚFK, z satysfakcją podkreślił, iż Kongres odbywa się w RPA i na kontynencie afrykańskim. Co prawda Afryka, jako kontynent nie odczuła traumy wojny, lecz konflikty zbrojne pochłonęły wiele ofiar, żeby wspomnieć masakrę ponad 800 000 osób w Rwandzie, ofiary w Sierra Leone, Sudanie, Wybrzeżu Kości Słoniowej i innych krajach. Dziś Afryka Południowa żyje w pokoju, podobnie Rwanda, Angola czy Mozambik. Natomiast z zaniepokojeniem śledzimy – stwierdził prezydent – niestabilną sytuację na Bliskim Wschodzie i w Iraku.

Po oficjalnym otwarciu 24 Kongresu odbywały się posiedzenia plenarne, poświęcone m.in. sprawozdaniom Sekretarza Generalnego oraz Skarbnika Generalnego ŚFK, obrady dwóch Komitetów: ds. Polityki oraz Rehabilitacji i Spraw Socjalnych, na których dyskutowano nadesłanych 25 projektów rezolucji oraz obrady Stałych Komitetów ds. Europejskich, Afrykańskich, Azjatyckich i ds. Kobiet.

Obrady Komitetów ds. Polityki oraz Rehabilitacji i Spraw Socjalnych

Przedstawione 25 projektów rezolucji dotyczyły: ogólnej polityki

Federacji (12), rehabilitacji i spraw socjalnych (10) oraz spraw wewnętrznych Federacji (3). W grupie pierwszej znalazły się m.in. problemy dotyczące: międzynarodowych blokad gospodarczych, handlowych i finansowych, przestrzegania Karty ONZ w sprawach etnicznych i religijnych, wywoływania wojny, rozbrojenia nuklearne czy też nierespektowania prawa międzynarodowego i Karty ONZ.

Wśród 10 projektów rezolucji dotyczących rehabilitacji i spraw socjalnych, na czoło wysunęła się rezolucja o prawach kombatantów wojennych i ofiar wojny, które nie zawsze są należycie respektowane w wielu krajach. Właściwą opieką należy otoczyć byłych żołnierzy Misji Pokojowych ONZ i podobnych operacji (opieka przed misją, w czasie jej trwania i po zakończeniu).

W grupie tej znalazły się projekty rezolucji wzywające do jednakowego respektowania wszystkich kombatantów bez względu na to, pod jakimi flagami uczestniczyli w wojnie (Francja), powszechne uznanie tzw. PTSD tj. zespołu zaburzeń po stresie urazowym (Portugalia), pierwszeństwo medycznego leczenia weteranów wojny (Wielka Brytania), pomoc kombatantom w opanowaniu konsekwencji wojny (Wietnam).

Trzy rezolucje dotyczące spraw wewnętrznych miały na celu uściślenie stosowania w ŚFK niektórych nazw i tytułów.

Obrady Stałych Komitetów Regionalnych: ds. Europy, Afryki, Azji i Pacyfiku oraz Kobiet

Wszyscy delegaci na Kongres otrzymali sprawozdania przewodniczących Komitetów z ich działalności w okresie pomiędzy kongresami tj. 2000–2003.

W czasie posiedzenia Komitetu ds. Europejskich, jego przewodniczący gen. **Ian Townsend** (Wielka Brytania) bardzo wysoko ocenił działalność Grupy Roboczej ds. Środkowej i Wschodniej Europy jako *najaktywniejszą i wybitną*, zaś przeprowadzone studium na temat: „Ruch kombatantki w Środkowej i Wschodniej Europie: osiągnięcia i dylematy”, jako *dokładną i całościową analizę statusu prawnego i faktycznej sytuacji kombatantów wojennych w 12 krajach tej części Europy*.

Przewodniczący Grupy Roboczej (Michał Chilczuk), zabierając głos w dyskusji i charakteryzując obecną sytuację kombatantów w tej części Europy, szczególną uwagę zwrócił na ich trudną sytuację materialną, która uniemożliwia większości stowarzyszeniom uczestniczenie w organizowanych przez ŚFK spotkaniach międzynarodowych, w tym w kongresach.

Warto także odnotować wystąpienie przedstawiciela Danii, który przedstawił wyniki spotkania przedstawicieli kombatantów Misji Pokojowych ONZ 14 państw, w tym Polski, na którym omówiono sposoby organizowania się, aby mówić jednym głosem w sprawach ich dotyczących, zwłaszcza socjalno-bytowych. Następne spotkanie ma się odbyć w Finlandii w roku 2005, zaś w Polsce w roku 2007. W sprawie współpracy ŚFK z EUROMIL-em, organizacją rezerwistów krajów Unii Europejskiej, postanowiono, iż ta organizacja opracuje i przedstawi szczegółowy plan działalności i współpracy.

Na zakończenie, gen. I. Townsend podkreślił konieczność orga-

nizowania spotkań regionalnych na temat statusu formalno-prawnego kombatantów. Zaproponował, aby podczas przyszłego spotkania Komitetu ds. Europejskich, które odbędzie się jesienią przyszłego roku w Belgradzie lub Zagrzebiu, prof. M. Chilczuk (Polska) przedstawił opracowanie na temat obecnego stanu formalno-prawnego krajów Środkowej i Wschodniej Europy.

Przyjęcie nowych członków

W czasie plenarnego posiedzenia, Zgromadzenie Ogólne ratyfikowało przyjęcie nowych 8 organizacji kombatantkich z 7 krajów jako swych nowych członków, a mianowicie: Jemenu, Republiki Czeskiej (2 organizacje), Korei Płd., Portugalii, Rosji (Afgańczyków), Albanii i Chorwacji.

Wybory do władz Światowej Federacji Kombatantów

W tajnym głosowaniu, Zgromadzenie Ogólne wybrało Organ Wykonawczy ŚFK w składzie:

Abdul Hamid Ibrahim (Malezja) – prezydent, **Stanley Allan** (USA) – wiceprezydent ds. Ameryki Północnej i Południowej, gen. **Daniel P. Knobel** (RSA) – wiceprezydent ds. Afryki, **Jacques Goujat** (Francja) – wiceprezydent ds. Europy, gen. **Sridhar Shamsheer JB Rana** (Nepal) – wiceprezydent ds. Azji i Pacyfiku, **David T. Knowles** (Wielka Brytania) – skarbnik generalny.

Rada Naczelna ŚFK wybrała ponownie Jana F. H. Loosa (Holandia) na swego przewodniczącego oraz ratyfikowała listę nowych członków, wśród których przedstawicielami Polski zostali ponownie: adw. **Witold Antoniewski** (ZIW RP), jako członek Rady i **Jan Ziółkowski** (ŚZZAK) jako zastępca członka Rady.

Imprezy towarzyszące obradom 24 Kongresu ŚFK

Spośród licznych imprez towarzyszących, uczestnicy Kongresu m.in. wzięli udział w uroczystym złożeniu

wieńców pod Pomnikiem Wojny oraz zwiedzili Południowoafrykańskie Narodowe Muzeum Historii Wojska w Johannesburgu. Warto odnotować, iż wewnątrz Muzeum znajduje się szklana gablota poświęcona polskim weteranom przebywającym w tym kraju, a w niej różne odznaczenia wojenne polskich kombatantów, zwłaszcza armii zachodnich, fotografie m.in. przedstawiające polskie pododdziały uczestniczące w defiladzie 26 sierpnia 1942 r. w Johannesburgu. Wśród licznych wydawnictw kombatantkich, jak „Orzeł Biały”, znajduje się również „Kombatant” nr 2 z 2002 r.

Spotkania nieformalne

Między innymi, z inicjatywy **Stanisława Czuby** – prezesa Polskiego Związku Kombatantów RPA (ok. 50 członków) stowarzyszonego w Radzie Organizacji Wojennych Weteranów Republiki Południowej Afryki (członka ŚFK) oraz **Andrzeja Romanowicza** – prezesa Komitetu Organizacyjnego Obchodu Lotów nad Warszawę, odbyło się spotkanie w Johannesburgu, którego celem było omówienie proponowanego programu planowanej na 11 września 2004 r., w Johannesburgu uroczystości związanej z 60. rocznicą Lotów nad Warszawę południowoafrykańskich lotników, biorących udział w lotach zrzutowych dla żołnierzy Powstania Warszawskiego. (Także w związku z przygotowaniem do tych obchodów – 9 stycznia 2004 r. Andrzej Romanowicz, który pełni również funkcję prezesa Fundacji Dziedzictwa Polskiego w RPA – złożył wizytę kierownikowi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, **Janowi Turkiemu**. – przyp. red.).

Miejscowi Polacy, już od roku 1947 okazują swoją wdzięczność południowoafrykańskim kombatantom, organizując coroczne obchody rocznic Lotów.

Oprac. prof. Michał CHILCZUK

W walce z władzą nieludzką...

*Procesy polityczne lat 1944–1956
Żołnierze Drugiej Konspiracji*

MARIA PROROK, przewodnicząca Środowiska Fordonianek, BARBARA OTWINOWSKA, autorka scenariusza wystawy „W walce z władzą nieludzką” oraz TERESA DRŻAL i HALINA BAZYLEWSKA przyczyniły się do spełnienia zamierzeń wielu osób.

6 września 2003 r. w Sali Orłów Polskiego Ośrodka Społeczno-Kulturalnego w Londynie **Karolina Kaczorowska**, żona Prezydenta RP na Uchodźstwie dokonała otwarcia wystawy „W walce z władzą nieludzką”, zorganizowanej przez przedstawicielki Środowiska Fordonianek – kobiet, więźniarek politycznych. W księdze pamiątkowej napisała: *Dziękuję za tak wartościową historycznie wystawę, jestem pewna, że dużo młodych Polaków skorzysta z tych „smutnych” dla nas prawdziwych faktów z historii naszego Narodu.*

Prezydent **Ryszard Kaczorowski** był pierwszym gościem na otwarciu, jak również w dniu zakończenia wystawy; do księgi pamiątkowej wpisał następujące słowa: *Wolności i niepodległości nie wystarczy raz zdobyć, trzeba o nią walczyć każdego dnia. Taką postawę przyjęli w swoim życiu bohaterowie tej wystawy. Płacili za to ofiarą swego życia. I tej ofiary potom-*

ni zapomnieć nie mogą. Ci wszyscy, którzy tę wystawę przygotowali, zasłużyli na naszą wdzięczność. Dzięki tej wystawie przybliżają nam walkę całego pokolenia Polaków z narzuconą nam władzą komunistyczną, by z trudu naszego i znoju Polska powstała, by żyć.

Nie zapominajmy o Nich, bo wielu walczyło o niepodległość Ojczyzny już podczas I wojny światowej, walczyło o Nią w 1920 r., odnosząc wspaniałe zwycięstwo – Cud nad Wisłą; walczyło w latach II wojny światowej, a potem trafiało za więziennne mury.

Powojenne represje objęły całe społeczeństwo polskie: konspirację, Wojsko Polskie, stronnictwa reaktywowane po wojnie, inteligencję, duchowieństwo, ziemiaństwo i wreszcie młodzież szkolną.

Podczas otwarcia wystawy, uroczystie przyjęto **Eugenię Maresch** w poczet honorowych członków Środowiska Fordonianek. Ta znana działaczka polonijna zorganizowała w Londynie spotkanie z młodzieżą uczącą się w sobotnich szkołach polskich oraz konkurs szkolny poświęcony historii lat powojennych za żelazną kurtyną. Otwarcie tej niezwyklej wystawy Eugenia Maresch poprzedziła cyklem artykułów, opublikowanych w prasie

emigracyjnej. W parę dni po otwarciu wystawy pokazano przywieziony przez Fordonianki film z relacjami kilku więźniarek. Projekcja filmu w połączeniu z wykładem dr. **Jana Żaryna** z Instytutu Pamięci Narodowej zrobiła na widzach ogromne wrażenie.

Po zamknięciu ekspozycji w Londynie, ważniejsze plansze zostały przewiezione do Sztokholmu na ekspozycję 17 października ub.r. Wystawa pozostaje pod opieką Studium Polski Podziemnej, planowana jest jej ekspozycja w Watykanie, a także w innych państwach.

Po powrocie do Polski rozpoczęły się przygotowania drugiej wersji wystawy dla Warszawy, a jej otwarcie nastąpiło 10 listopada ub.r. – w przeddzień Święta Niepodległości. Wstęgę na otwarciu przecinali: **Elżbieta Paziewska**, burmistrz Dzielnicy Warszawa Włochy oraz prof. **Adam Strzembosz**.

Wygłoszone zostały krótkie, rzeczowe przemówienia, w tym przedstawiciela **ŚŻŻAK Tadeusza Filipkowskiego**, który nawiązał do procesu „Liceum”, zakończonego wydaniem najwyższego wyroku na obecnego prezesa **ŚŻŻAK Stanisława Karolkiewicza**. Jego żona Hanna urodziła wówczas córkę Małgosię w więzieniu na ul. Rakowieckiej.

Na uroczystości występowali uczniowie szkół ochockich pod kierunkiem **Macieja Rayzachera**. Od początku wystawa cieszyła się wielkim zainteresowaniem.

Halina BAZYLEWSKA

Pierwsza edycja wystawy w Londynie (POSK 6–23 września 2003 r.). Halina Bazylewska, Eugenia Maresch, Maria Prorok, Barbara Otwinowska.

Pamięci żołnierzy Armii Krajowej

27 listopada 2003 r. członkowie Społecznej Powiatowej Rady Kombatantów Związku Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych we Włoszczowie spotkali się z młodzieżą szkolną w Kurzelowie, by uczcić pamięć dwudziestu żołnierzy Placówki Gminnej Armii Krajowej, rozstrzelanych 60 lat temu przez żandarmerię niemiecką.

Prezes Społecznej Powiatowej Rady Kombatantów kpt. **Mieczysław Migacz** wręczył dyrekcji szkoły w Kurzelowie Dyplomy Zarządu Wojewódzkiego w Kielcach za aktywną pracę na rzecz środowiska kombatanckiego. Otrzymali je: dyrektor **Zofia Wójcik**, **Teodora Kocela**, **Maria Bała**, **Jan Wawrzos** – który w imieniu wyróżnionych podziękował za dyplomy.

Mieczysław Migacz opowiedział młodzieży szkolnej, wychowaw-

com i nauczycielom o tragicznym dniu – 27 listopada 1943 r. – gdy aresztowano i rozstrzelano dwudziestu żołnierzy Armii Krajowej.

Młodzież szkolna, pod kierunkiem Jana Wawrzosa, wystąpiła w spektaklu słowno-muzycznym, nawiązującym do wydarzeń sprzed 60 lat.

Po przedstawieniu, uczestnicy wraz z pocztami sztandarowymi udali się przed zbiorową mogiłę rozstrzelanych żołnierzy AK. Pro-

boszcz parafii Kurzelów **Daniel Wojciechowski** wspólnie z młodzieżą odmówił modlitwę za rozstrzelanych. Następnie uczniowie odczytali Apel Poległych. Kombatanci i delegacja szkoły złożyli na zbiorowej mogile kwiaty i zapalili znicze.

30 listopada br. Społeczna Powiatowa Rada Kombatantów wspólnie z Zarządzeniem Koła Miejsko-Gminnego Związku Kombatantów we Włoszczowie zorganizowała uroczystość w kościele parafialnym

w Kurzelowie ku czci rozstrzelanych żołnierzy 74 pp Placówki Gminnej Armii Krajowej.

W uroczystości wzięły udział władze Miasta i Starostwa Powiatowego, 12 pocztów sztandarowych, młodzież szkolna, kombatanci i parafianie. Mszę św. koncelebrował i homilię wygłosił ks. Daniel Wojciechowski. Po mszy św. kombatanci i zaproszeni goście spotkali się w Domu Kultury w Kurzelowie.

Mieczysław MIGACZ

Uczestnicy spotkania przed Domem Kultury w Kurzelowie

1 września w Mińsku Mazowieckim została powołana Powiatowa Rada do Spraw Kombatantów. W skład Rady weszło po trzech członków z sześciu stowarzyszeń istniejących w powiecie mińskim: Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych, Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej Koło Obwodu „Mewa Kamień” w Mińsku Mazowieckim, Związek Kombatantów Armii Krajowej Obwodu „Mewa Kamień” w Mińsku Mazowieckim, Stowarzyszenie Polskich Kombatantów w Kraju Koło w Kaluszynie, Związek Inwalidów Wojennych Oddział w Mińsku Mazowieckim, Związek Sybiraków Koło w Mińsku Mazowieckim. Przewodniczącym Rady został Michał Wasilewski, a zastępcą Czesław Ball.

1 września w Ptkanowie, przed pomnikiem poświęconym *Pamięci żołnierzy 1939 r. i BCh obwodu opatowskiego poległych i pomordowanych za wolność Ojczyzny 1940-1945*, odbyła się uroczystość z okazji 64 rocznicy wybuchu II wojny światowej. Po uroczystej mszy św., w której uczestniczyły poczty sztandarowe BCh, AK i Ochotniczych Straży Pożarnych, kombatanci, władze samorządowe powiatu i gminy Opatów, złożono wiązanki i zapalono znicze przed pomnikiem i na płycie grobowca ks. Walentego Piotrowicza – uznawanego przez partyzantów-ludowców za ich kapelana, który służył im radą, pomocą i schronieniem w czasach wojny.

1 września w Radziejowie odbyły się uroczystości związane z Dniem Weterana i 64. rocznicą wybuchu II wojny światowej. Po nabożeństwie za poległych i pomordowanych w II wojnie światowej, uczestnicy przeszli na rynek miasta, gdzie przed Pomnikiem Oręża Polskiego przeprowadzono Apel Poległych i złożono kwiaty.

Ciąg dalszy na str. 21

W ubiegłorocznym, 12 numerze biuletynu „Kombatant” opublikowaliśmy obszerną informację na temat *Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, pióra Marka Surmańskiego, radcy prawnego w naszym Urzędzie. Obecnie drukujemy dwa ogłoszenia Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, dotyczące otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych.

OGŁOSZENIE

OTWARTY KONKURS OFERT

Na podstawie art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873), zwanej dalej „ustawą” – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych ogłasza otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego, określonego w art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy, tj. zadania z zakresu podtrzymywania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej i obywatelskiej.

Rodzaj zadania

Zadanie obejmuje następujące przedsięwzięcia:

- 1) organizacja krajowych i zagranicznych zjazdów i uroczystości środowisk kombatanckich oraz ofiar wojny i ofiar represji;
- 2) upamiętnianie miejsc historycznych wydarzeń, czynów zbrojnych i innych form działalności niepodległościowej, męczeństwa i represji, a także upamiętnianie osób związanych z tymi wydarzeniami, czynami i działalnością, w formie pomników, obelisków, tablic pamiątkowych i epitafiów.

Wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację tego zadania

Na realizację poszczególnych zadań Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych przeznaczy w formie dotacji kwotę do 10 tys. zł.

Zasady przyznawania dotacji

Dotacja przyznawana będzie na dofinansowanie realizacji zadania. Organizacja pozarządowa oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy, których oferta zostanie wybrana, będą zobowiązane do wykorzystania przekazanych przez Urząd środków wyłącznie na realizację zadania w zakresie i na warunkach określonych odrębną umową.

Termin i warunki realizacji zadania

Realizacja zadania powinna nastąpić w roku 2004 na warunkach ustalonych w umowie między Urzędem do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych a organizacją pozarządową lub podmiotem, o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy, których oferta została wybrana. Urząd upoważniony będzie do kontrolowania realizacji zadania. Organizacja oraz podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy, których oferta zostanie wybrana będą zobowiązane prowadzić odrębną ewidencję księgową środków wydatkowanych na realizację zadania. Ponadto wspomniana organizacja lub podmiot powinny sporządzić sprawozdanie z wykonania zadania publicznego określonego w umowie w terminie 30 dni po upływie terminu, na który umowa została zawarta.

Termin składania ofert

Oferty powinny być składane nie później, niż do dnia:

- 13 lutego, w odniesieniu do zadań przewidzianych do realizacji w I kwartale 2004 roku;
- 20 marca, w odniesieniu do zadań przewidzianych do realizacji w II kwartale 2004 roku;
- 20 czerwca, w odniesieniu do zadań przewidzianych do realizacji w III kwartale 2004 roku;
- 20 września, w odniesieniu do zadań przewidzianych do realizacji w IV kwartale 2004 roku.

Termin, tryb i kryteria stosowane przy wykonywaniu wyboru oferty

Decyzja w sprawie wyboru oferty podejmowana będzie przez Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w terminie do 60 dni od upływu terminu do składania ofert.

Podstawowym kryterium stosowanym przy dokonywaniu wyboru oferty jest jej merytoryczna zasadność i zgodność z zasadami określonymi w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

Dodatkowym kryterium jest kwota, za którą organizacja pozarządowa lub podmiot skłonne są zrealizować zadanie oraz ich doświadczenie w realizacji zadań o podobnym charakterze.

Jednocześnie Urząd zastrzega sobie możliwość rozstrzygnięcia konkursu poprzez wybór oferty gwarantującej optymalną realizację zadania, w szczególności przez organizację kombatancką, której działalność i cele statutowe dają rękojmię należytego wykonania zadania.

Dodatkowe informacje

Szczegółowe dane dotyczące wzoru oferty realizacji zadania publicznego, ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania publicznego i wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania zawiera rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 października 2003 r. w sprawie wzoru oferty zadania publicznego, ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania publicznego i wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz. U. Nr 193, poz. 1891). Regulacje zawarte w tym rozporządzeniu obowiązują od dnia 1 stycznia 2004 r. Wyżej wymienione rozporządzenie dostępne jest na stronie internetowej Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych (adres: www.udskior.gov.pl).

Informacja o zrealizowanych przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w 2003 r. zadaniach publicznych tego samego rodzaju i związanych z nimi kosztami

W 2003 roku Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w ramach wspierania zadań związanych z upamiętnianiem tradycji walk o niepodległość zawarł 135 umów na realizację zadań przez fundacje i stowarzyszenia. Łączna kwota środków finansowych dotacji przekazanych na podstawie

umów wyniosła 702 088 zł. Środki finansowe budżetowej dotacji celowej wydatkowane zostały głównie na realizację następujących grup przedsięwzięć:

- Organizacja uroczystości upamiętniających oraz spotkań środowisk kombatanckich – 102 przedsięwzięcia na kwotę 538 655 zł.
- Budowa pomników – 5 przedsięwzięć na ogólną kwotę 35 770 zł.
- Budowa obelisków – 1 przedsięwzięcie 5 000 zł.

- Wykonanie tablic – 13 przedsięwzięć na ogólną kwotę 44 918 zł.
- Wykonanie sztandarów – 5 przedsięwzięć na ogólną kwotę 19 000 zł.
- Wybicie medali – 2 przedsięwzięcia na ogólną kwotę 22 945 zł.
- Organizacja konferencji i sympozjów naukowych – 5 przedsięwzięć na ogólną kwotę 26 500 zł.
- Inne przedsięwzięcia upamiętniające – 2 przedsięwzięcia na ogólną kwotę 9 300 zł.

OGŁOSZENIE

OTWARTY KONKURS OFERT

Na podstawie art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873), zwanej dalej „ustawą” – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych ogłasza otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego, określonego w art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy tj. zadania z zakresu podtrzymywania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej i obywatelskiej.

Rodzaj zadania

Zadanie obejmuje przedsięwzięcia z zakresu dokumentowania oraz upowszechniania tradycji walk o niepodległość i suwerenność Rzeczypospolitej Polskiej (wydawnictwa, filmy, wystawy itp.).

Wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację tego zadania

Na realizację poszczególnych zadań Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych przeznaczy w formie dotacji kwotę do 10 tys. zł.

Zasady przyznawania dotacji

Dotacja przyznawana będzie na dofinansowanie realizacji zadania. Organizacją pozarządową oraz podmioty, o których mowa w art. 3. ust. 3. ustawy, których oferta zostanie wybrana, będą zobowiązane do wykorzystania przekazanych przez Urząd środków wyłącznie na realizację zadania w zakresie i na warunkach określonych odrębną umową.

Termin i warunki realizacji zadania

Realizacja zadania powinna nastąpić w 2004 r. na warunkach ustalonych w umowie między Urzędem do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych a organizacją pozarządową lub podmiotem, których oferta została wybrana. Ponadto Urząd upoważniony będzie do kontrolowania realizacji zadania. Organizacja pozarządowa lub podmiot, których oferta zostanie wybrana, będą zobowiązane prowadzić odrębną ewidencję księgową środków wydatkowanych na realizację zadania. Jednocześnie organizacja ta lub podmiot powinny sporządzić sprawozdanie z wykonania zadania publicznego określonego w umowie w terminie 30 dni po upływie terminu, na który umowa została zawarta.

Termin składania ofert

- Oferty powinny być składane nie później, niż do:
- 13 lutego, w odniesieniu do zadań przewidzianych do realizacji w I i II kwartale 2004 roku;
  - 30 kwietnia, w odniesieniu do zadań przewidzianych do realizacji w III kwartale 2004 roku;
  - 30 sierpnia, w odniesieniu do zadań przewidzianych do realizacji w IV kwartale 2004 roku.

Termin, tryb i kryteria stosowane przy wykonywaniu wyboru oferty

Decyzja w sprawie wyboru oferty podejmowana będzie przez Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w terminie do 60 dni od upływu terminu do składania ofert.

Podstawowym kryterium stosowanym przy dokonywaniu wyboru oferty jest jej merytoryczna zasadność i zgodność z zasadami określonymi w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

Dodatkowym kryterium jest kwota, za którą organizacja pozarządowa lub podmiot skłonne są zrealizować zadanie oraz ich doświadczenie w realizacji zadań o podobnym charakterze.

Jednocześnie Urząd zastrzega sobie możliwość rozstrzygnięcia konkursu poprzez wybór oferty gwarantującej optymalną realizację zadania, w szczególności przez organizację kombatancką, której działalność i cele statutowe dają rękojmię należytego wykonania zadania.

Dodatkowe informacje

Szczegółowe dane dotyczące wzoru oferty realizacji zadania publicznego, ramowego wzoru umowy o wykonanie tego zadania publicznego i wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania zawiera rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 października 2003 roku w sprawie wzoru oferty zadania publicznego, ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania publicznego i wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz. U. Nr 193, poz. 1891). Regulacje zawarte w tym rozporządzeniu obowiązują od 1 stycznia 2004 r. Wyżej wymienione rozporządzenie dostępne jest na stronie internetowej Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych (adres: www.udskior.gov.pl).

Ciąg dalszy na str 20

Szanowni Czytelnicy

Przeczytałem wspólnie z moimi kolegami listopadowy numer „Kombatanta” z 2003 r. oraz zamieszczony w nim wiersz „Na śmierć Weterana”.

Nam starym żołnierzom Polskiego Państwa Podziemnego nasunął on wiele refleksji, którymi w imieniu moich kolegów chciałbym się podzielić z czytelnikami „Kombatanta”:

Słuchasz Żołnierzu Polski Podziemnej, Weteranie stary, wspaniałych, uroczystych przemówień dostojników państwowych w Dniu Weterana. Słuchasz – w słowach wprost nie do wiary, wyrazów szacunku i podziwu

dla tych, którzy walczyli i oddali swoją krew i życie za wolność Ojczyzny.

Stary Weteran ukradkiem łzę ociera z oczu słysząc z ust dostojników te słowa.

Niestety, po wzniosłych i pięknych przemówieniach nadal żyje w swej państwowej, przeciętnej egzystencji kombatanckiej. Nie będę jej jednak komentować.

Przypomnę jednak fragmenty utworu 9 pp Legionów Armii Krajowej Ziemi Zamojskiej 1939–1944:

My partyzanci (...)

Byliśmy wówczas młodzi, o władnięci duchem walki i chęcią odwetu za

gwałty i bestialskie mordy. Dokonywane na naszej ziemi przez zwyrodniałe hitlerowskie hordy. Każdy z nas przysiągł

*Na ołtarzu umiłowanej Ojczyzny,
Pomścić krzywdy ...*

Dziś po latach skronie i głowy nam posiwiały, krok stał się mniej sprężysty. Lecz na każdego z nas spojrzeć, to od razu widać – żołnierz – partyzant, to fakt oczywisty.

Z okazji Nowego Roku życzę kombatantom, weteranom Polski Podziemnej bezcennego zdrowia i długich lat życia.

Zygmunt KSIAŻEK „Kniaź”

Szanowna Redakcjo Biuletynu „Kombatant”

W numerze 11/154 – listopadowym, na stronie czołowej, został zamieszczony fragment wiersza „Na śmierć Weterana”. Uprzejmie informuję, że nie jestem autorem tego wiersza, a jedynie go wysłałem wraz z moim listem. Wiersz ten jest podpisany przez autora – „śląd”. Autor w ten sposób podpisuje się. Bardzo proszę o sprostowanie tej pomyłki, bowiem nie chciałbym być posądzony przez autora o przywłaszczenie Jego wiersza.

Życzę Błogosławionych Świąt Bożego Narodzenia i wszystkiego, co najlepsze w 2004 r.

Serdecznie pozdrawiam i łączę wyrazy szacunku dla całej Redakcji.

Czesław JABŁOŃSKI

Od redakcji: Dziękujemy Panu za życzenia i pozdrowienia. Opublikowany przez nas fragment wiersza na okładce 11 numeru „Kombatanta” bardzo spodobał się naszym Czytelnikom i wzbudził ich żywe reakcje.

Otrzymałobyśmy w tej sprawie wiele telefonów, także listy – jeden z nich drukujemy obok. Za zaistniałe nieporozumienie serdecznie przepraszamy. Pragniemy jednak wyjaśnić jego źródło. Otóż do listu, który napisał Pan do redakcji biuletynu „Kombatant” załączył Pan dwa wiersze „Epitafium dla III Najjaśniejszej” oraz „Na śmierć Weterana”.

Obydwa wiersze sygnowane były pseudonimem „ŚLAD”. Ponieważ w swoim liście napisał Pan, iż przesyła je nam Pan „do ewentualnego wykorzystania”, nie podając jednocześnie nazwiska autora tych wierszy – publikując fragment drugiego z wyżej wymienionych wierszy, uczyniliśmy to w przekonaniu, iż ich autorem jest Pan.

Stąd też pod wierszem znalazło się Pańskie nazwisko, za co winni jesteśmy przeprosiny autorowi wiersza. Nadal jednak kwestia, kto jest autorem wiersza (znamy tylko jego pseudonim – „ŚLAD”) pozostaje niewyjaśniona.

Dokończenie ze str. 19

Informacja o zrealizowanych przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w 2003 r. zadaniach publicznych tego samego rodzaju i związanych z nimi kosztami

W 2003 roku Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w ramach wspierania realizowanych przez stowarzyszenia, fundacje i inne podmioty gospodarcze przedsięwzięć wydawniczych – publikacje, wystawy – upamiętniających tradycje walk o niepodległość zawarł 77

umów. Łączna kwota dotacji przekazanych na podstawie powyższych umów wynosi 446 751 zł. Środki finansowe budżetowej dotacji celowej wydatkowane zostały na realizację następujących grup przedsięwzięć:

- Publikacje – 70 przedsięwzięć na ogólną kwotę 399 351 zł.
- Organizacja wystaw – 6 przedsięwzięć na ogólną kwotę 44 400 zł
- Realizacja audycji radiowej pt. „Generał Władysław Sikorski” – 1 przedsięwzięcie – 3 000 zł.

Norbert Żebrowski

Jubilat, por. Norbert Żebrowski z żoną Krystyną

Porucznik Norbert Żebrowski – 25 grudnia 2003 r. ukończył 100 lat. Urodził się 25 grudnia 1903 roku w miejscowości Michnicze na Wileńszczyźnie.

Na początku 1942 r. został zwerbowany przez Armię Krajową do pracy w konspiracji. Jego zadaniem było zaopatrzenie w leki i środki opatrunkowe oraz prowadzenie m.in. nasłuchu radiowego o wydarzeniach na froncie i nastrojach

żołnierzy niemieckich – informacje te przekazywał do punktów kontaktowych. Współdziałał z brygadami leśnymi: „Kmicica”, „Łupaszkii” i „Ronina”. Miał przydział do IV Wileńskiej Brygady „Narocz”.

W ramach akcji repatriacyjnej, 25 listopada 1945 r. przyjechał do Polski. Osiedlił się na Ziemiach Odzyskanych – w Szczytnie. Pracował w służbie weterynarii do marca 1970 r., tj. do chwili przejścia na zasłużoną emeryturę.

Został odznaczony: Krzyżem Partyzanckim, Krzyżem Armii Krajowej, Krzyżem Weterana Walk o Niepodległość, Odznaką Honorową „Akcja Burza”, Patentem Weterana Walk o Wolność i Niepodległość Ojczyzny.

Obecnie, por. Norbert Żebrowski przebywa z małżonką w Domu Kombatanta w Olsztynie.

Czesław SAWICZ

Redakcja „Kombatanta” składa Jubilatowi najlepsze życzenia!

Serdeczne gratulacje

Władysław Gołąb, wieloletni prezes Zarządu Głównego ZOŻ RP, pełni również funkcję (od 1997 roku) wiceprezydenta Międzynarodowego Kongresu Ociemniałych Inwalidów Wojennych (IKK). Od ponad trzydziestu lat jest prezesem Zarządu Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi w Laskach.

Przyznany mu ostatnio Medal św. Brata Alberta nie jest jego jedynym odznaczeniem. Za zasługi

Za wieloletnie zasługi na polu niesienia pomocy osobom niepełnosprawnym prezes Zarządu Głównego Związku Ociemniałych Żołnierzy RP, adwokat WŁADYSŁAW GOŁĄB został odznaczony Medalem św. Brata Alberta.

w pracy społecznej i niesienie pomocy został już uhonorowany m.in. Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski i Orderem Prymasa Polski.

Uroczystość dekoracji odbędzie się 1 marca 2004 r. w Teatrze im. Juliusza Słowackiego w Krakowie. Medal wręczy ks. kardynał Franciszek Macharski – Metropolita Krakowski.

(red.)

Ciąg dalszy ze str. 17

1 września we Wrocławiu obchodzono Dzień Weterana oraz 64. rocznicę wybuchu II wojny światowej. Po mszy św. odprawionej w Bazylice Mniejszej pw. św. Elżbiety, uczestnicy uroczystości udali się autokarami na Cmentarz Żołnierzy Polskich na Oporowie, gdzie odbył się Apel Poległych, przy Pomniku złożono wieńce. W Klubie ŚOW wręczono 15 nominacji oficerskich i 65 Patentów Weterana Walk o Wolność i Niepodległość Ojczyzny.

2 września w Poznaniu został otwarty Klub Historyczny im. gen. dyw. Stefana Roweckiego „Grotą”. Inicjatorami i realizatorami uroczystości był ŚZZAK Okręg Wielkopolska i Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu. Tablicę poświęconą pamięci „Grotą” odsłonił prof. W. Bartoszewski i prof. K. Rowecka-Trzebicka. Goście wysłuchali wykładu prof. W. Bartoszewskiego o Armii Krajowej i gen. Stefanie Roweckim.

2 września w Warszawie w kościele pw. św. Aleksandra została odsłonięta tablica poświęcona pamięci Zawiszków – najmłodszych harcerzy Szarych Szeregów AK. Organizatorami uroczystości były Komenda Oddziału Warszawskiego Stowarzyszenia Szarych Szeregów oraz Krąg „Zamek”.

4 września w Harbutowicach uroczystość obchodzono 64. rocznicę wybuchu II wojny światowej i walk 4 Pułku Strzelców Podhalańskich stoczonych z Wehrmachtem w Izdebniku, Rudniku i Mogilanach. Po uroczystej mszy św. uczestnicy uroczystości przemaszzerowali przed pomnik-obelisk zgrupowania oddziałów partyzanckich AK 1944-45, gdzie został przeprowadzony Apel Poległych. Odnowiony pomnik-obelisk przekazano pod opiekę dyrekcji Zespołu Placówek Oświatowych i młodzieży szkolnej z Harbutowic.

Kombatanci ze Sterniczej

Już od dwudziestu lat mieszkają kombatanci w swoim Domu przy ulicy Sterniczej w Warszawie. Otwarty w 1983 roku, jest schronieniem dla stu osiemdziesięciu czterech osób. Mimo że nie najmłodszy, jest nadal wiodącym, nowoczesnym Domem, do którego bardzo trudno się dostać. Zresztą w Warszawie w ogóle trudno zdobyć miejsce w domu pomocy społecznej dla kombatantów.

Obchody dwudziestolecia zgromadziły przy Sterniczej wielu przyjaciół Domu Kombatanta. Byli przedstawiciele naszego Urzędu (delegacji przewodniczył dyrektor Departamentu Stowarzyszeń i Spraw Socjalnych **Krzysztof Skolimowski**, a w skład jej wchodził m.in. naczelnik Wydziału Spraw Socjalnych i Zdrowotnych **Andrzej Mossakowski**), przedstawiciele władz miasta i gminy, delegacje z innych domów pomocy społecznej oraz liczni mieszkańcy. Goście złożyli na ręce dyrektora **Eugeniusza Jezierskiego** gratulacje i serdeczne życzenia, przekazali dla mieszkańców podarki i kwiaty.

Po występie zespołu „Andante”, który bardzo uatrakcyjnił uroczystość, jej uczestnicy mieli okazję obejrzeć wystawę malarstwa żołnierza AK, majora rezerwy **Zygmunta Morawskiego**.

Dom Kombatanta przy Sterniczej to nie tylko ponad sto miesz-

kań – dwu- i jednopokojowych (tych ostatnich jest 97). To także rozbudowane zaplecze medyczne i rehabilitacyjne. Na stałe pracuje w nim sześciu lekarzy (m.in. internista, stomatolog, urolog, okulista, psychiatra) oraz 25 pielęgniarek mających dyżury w systemie całodobowym. Mieszkańcy mogą korzystać z dobrze wyposażonego gabinetu fizykoterapii i sali ćwiczeń rehabilitacyjnych, wielu z nich poświęca się swojemu hobby. Niektórzy w przydomowych ogródkach hodują kwiaty, inni piszą wspomnienia lub wiersze albo w bibliotece słuchają powieści odtwarzanych z kaset. Zapalonym społecznikiem jest **Monika Błaszczuk**, która od ośmiu już lat opiekuje się miejscową kaplicą (gdzie co niedzielę są odprawiane nabożeństwa) i odwiedza chorych.

Apolinary J. Cynk-Borucki jest plastykiem. W swoich pracach pokazuje dzieje polskich walk o wolność, często powraca do lat wojny i okupacji. Szczególnie przejmujące są jego grafiki obrazujące walki powstańcze w Warszawie w sierpniu 1944 roku.

Stołówka jest miejscem codziennych spotkań. Na pierwszym planie Apolinary J. Cynk-Borucki

Obaj kombatanci artyści, tak jak inni mieszkańcy Domu, zajmują samodzielne mieszkania. Dzięki temu mają warunki do pracy twórczej. Dom wyróżnia się właśnie usytuowaniem mieszkań. Każde z nich jest bowiem zupełnie samodzielne, z łazienką i małą kuchenką. W każdym mieszkańcy mogą trzymać ulubionego kota czy psa.

Ważną rolę w życiu codziennym Domu pełni Rada Mieszkańców, pracująca pod przewodnictwem **Krystyny Imroth**. Jest to organ doradczy dyrektora, przedstawiający mu jednocześnie opinie mieszkańców w najważniejszych dla Domu sprawach.

Celem naszego Domu – mówi dyrektor Jezierski – jest zapewnienie spokojnej, godnej, spełnionej starości wszystkim mieszkańcom, tym obecnie mieszkającym i przyszłym.

Uczestnikom uroczystości została zaprezentowana wystawa prac **Zygmunta Morawskiego** – malarza, plastyka, a także aktora. Ulubionym tematem artysty są pejzaże

Apolinary J. Cynk-Borucki „Pieta”

Bożena MATERSKA

Ordery za działalność na rzecz pojednania

13 grudnia 2003 r. przybyli do Opola założyciele Ogólnopolskiego Społecznego Stowarzyszenia „Misja Pojednania”: **Tadeusz Kreps** – pre-

Fot. J. Kmak

Abp Alfons Nossol i wojewoda Elżbieta Rutkowska. Pierwszy z lewej – kmdr Henryk Kalinowski

zes Stowarzyszenia, kmdr **Henryk Leopold Kalinowski** – wiceprezes Stowarzyszenia i jednocześnie kanclerz Kapituły związkowej odznaki „Missio Reconciliationis”, a także gen. **Edward Dysko**, prezes Stowarzyszenia Kawalerów Orderu Wojennego Krzyża Grunwaldu. Celem wizyty było uhonorowanie zasłużonych na rzecz tej szlachetnej i humanitarnej idei znaczących osobistości w regionie opolskim.

W województwie opolskim, ze względu na zamieszkującą je mniejszość niemiecką, idea zbliżenia lu-

dzi ma szczególną wymowę. Odznaki „Misja Pojednania” otrzymali: abp **Alfons Nossol**, wojewoda opolski **Elżbieta Rutkowska**, marszałek województwa opolskiego **Grzegorz Kubat**, poseł Mniejszości Niemieckiej **Henryk Kroll** i **Ryszard Zembaczyński** – prezydent Miasta Opola.

Dokonując dekoracji, kmdr Henryk Leopold Kalinowski powiedział, iż to wyróżnienie niewątpliwie przyczyni się do jeszcze lepszego działania dla dobra publicznego mieszkańców Opolszczyzny.

Stefan SZELKA

Nowe stowarzyszenia

Federacja Stowarzyszeń Walk o Niepodległość RP

Dziesięć związków i zrzeszeń kombatanckich należy do powołanej z inicjatywy Światowego Związku Żołnierzy AK Federacji Stowarzyszeń Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej. Na jej czele stoi, wybrane w lipcu 2003 r., Prezydium Rady Federacji, któremu przewodniczy prezes Stanisław Karolkiewicz.

„Federacja jest kontynuatką idei i spadkobierczynią dorobku programowego Rządu Polskiego na Zachodzie, Polskiego Państwa Podziem-

nego i organizacji niepodległościowych z lat 1949–1956” – stwierdza jej statut. Celem Federacji jest „integrowanie organizacji członkowskich wokół wartości leżących u podstaw walki o wolną i suwerenną Rzeczypospolitą Polskę w latach 1939–1956. Za najważniejsze z tych wartości Federacja uznaje niepodległość Polski i wolność kształtowania życia Polaków według własnych tradycji kulturowych i narodowościowych”.

Zarejestrowana w Sądzie Rejonowym w Warszawie, Federacja

skupia: Światowy Związek Żołnierzy AK, Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość”, Stowarzyszenie „Szare Szeregi”, Związek Żołnierzy NSZ, Związek Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego, Związek Ociemniałych Żołnierzy RP, Związek Młodocianych Więźniów Politycznych lat 1944–1956, Ogólnopolski Związek Żołnierzy AK, Stowarzyszenie Harcerstwa Polskiego Hufców Polskich, Ogólnokrajowy Związek Byłych Żołnierzy Konspiracyjnego Wojska Polskiego.

Informujemy

Zmiana adresu

Zarząd Główny Związku Ociemniałych Żołnierzy RP informuje o zmianie adresu: **ul. Żwirki i Wigury 9/13, blok 33, 00-909 Warszawa 60**, tel. (0-22) 684 81 32, 684 81 42, 846 54 11.

REDAKCJA: 00-926 Warszawa, ul. Wspólna 2/4
REDAGUJE ZESPÓŁ: **Bożena Materska** (red. naczej.), **Jolanta I. Adamska**
Katarzyna Kępka, stała współpraca **prof. Adam Dobroński**, **Ewa Dumin**
WYDAWCA: **Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych**

ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa, tel. redakcji 661 87 05, fax 661 87 45, tel. centr. 661 81 11, tel. informacji 661 81 29, 661 87 40
Adres internetowy: <http://www.udskior.gov.pl> e-mail: kombatant@udskior.gov.pl

W 2004 r. egzemplarz „Kombatanta” kosztuje 2,50 zł, a cena prenumeraty rocznej wraz z kosztem wysyłki – 30 zł. Prenumerata ze zleceniem dostawy za granicę pocztą lotniczą kosztuje 24 USD lub równowartość tej kwoty (mogą być czeki). Wpłaty na prenumeratę należy dokonywać na konto: Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa, numer konta: NBP Oddział Okręgowy Warszawa 03101010100050472231000000.

Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania zmian i skrótów w nadsyłanych materiałach. Materiały powinny być czytelne, podpisane pełnym imieniem i nazwiskiem autora oraz zawierać jego prywatny adres, ewentualnie telefon. Artykułów nie zamówionych redakcja nie zwraca. Rubryka „Poszukujemy” jest bezpłatna. Nakład 4500 egz.

Cena 2,50 zł

Od lewej w pierwszym rzędzie – Stanisław Kicek i Zygmunt Zakolski, w drugim – Urszula Wolańska i Barbara Królikowska, a w trzecim – Monika Greś i Bronisław Zagożdżon

Od lewej w pierwszym rzędzie – Zofia Ptaszyńska i Helena Michalczak, w drugim – Maria Masłowska

Dom Pomocy Społecznej KOMBATANT

Dom Kombatanta przy ulicy Sterniczej w Warszawie działa już 20 lat. W uroczystościach rocznicowych, które odbyły się 11 grudnia 2003 r., wzięło udział wielu mieszkańców Domu i liczne grono zaproszonych gości.

Fot. M. Bednarek

W grudniu ub. roku życzenia świąteczne złożyli mieszkańcom Domu Prezydent RP Aleksander Kwaśniewski wraz z małżonką Jolantą Kwaśniewską. Na okolicznościowym spotkaniu obecny był również zastępca kierownika naszego Urzędu Jerzy Kozłowski

W pierwszym rzędzie od lewej siedzą: Otylia Pszczołkowska i Tadeusz Głazczka, w drugim: Urszula Wolańska, Barbara Królikowska i Halina Stankowska

Na obiedzie w stołówce zbierają się niemal wszyscy. Chorzy otrzymują posiłki do mieszkań